

UCHWAŁA NR XI.108.2025
RADY MIEJSKIEJ W CHOCIANOWIE

z dnia 26 czerwca 2025 r.

w sprawie zamiaru likwidacji filii Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465), art. 13 ust. 1, 2 i 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2393) Rada Miejska w Chocianowie uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Z dniem 31 grudnia 2025 r. zamierza się dokonać likwidacji filii Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie zlokalizowanych na terenach wiejskich, tj.:

- Filii w Parchowie, Parchów 29, 59 - 140 Chocianów,
- Filii w Szklarach Dolnych, Szklary Dolne 48, 59 - 140 Chocianów,
- Filii w Trzebnicach, Trzebnice 113a, 59 - 140 Chocianów.

§ 2. Zamierza się dokonać zmiany Statutu Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie nadanego uchwałą Nr V/36/2007 Rady Miejskiej w Chocianowie z dnia 1 marca 2007 r. w sprawie statutu Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie w zakresie działania i lokalizacji Filii Biblioteki określonych w § 12 statutu.

§ 3. Upoważnia się Burmistrza Miasta i Gminy Chocianów do wykonania niniejszej uchwały, w tym do uzyskania wymaganej opinii jednostki sprawującej nadzór nad działalnością Biblioteki.

§ 4. Treść uchwały wraz z uzasadnieniem podaje się do publicznej wiadomości poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Chocianów oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Chocianowie.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Chocianowie

Ryszard Bartosz

Uzasadnienie

do uchwały w sprawie zamiaru likwidacji filii Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024r. poz. 1465, z późn. zm.) oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 2393, z późn. zm.) Rada Miejska w Chocianowie podejmuje uchwałę o likwidacji trzech filii Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie, zlokalizowanych w miejscowościach: Parchów, Trzebnice oraz Szklary Dolne.

Likwidacja ww. filii podyktowana jest wieloczynnikową analizą uwzględniającą względy organizacyjne, techniczne, ekonomiczne, a przede wszystkim lokalowe i edukacyjne, które uniemożliwiają dalsze prowadzenie działalności bibliotecznej w dotychczasowym zakresie oraz standardzie.

I. Okoliczności lokalowe i wypowiedzenia umów użyczenia

Szklary Dolne

Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Szklarach Dolnych, jako właściciel pomieszczeń użyczanych nieodpłatnie na potrzeby działalności filii bibliotecznej, wypowiedział zawartą z Biblioteką umowę użyczenia.

W uzasadnieniu tej decyzji wskazano jednoznacznie na pilną potrzebę odzyskania przestrzeni dydaktycznej, wynikającą z narastającego deficytu pomieszczeń w budynku szkoły, a także z konieczności przeprowadzenia niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych, które mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia dzieciom właściwych warunków socjalnych i edukacyjnych.

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Szklarach Dolnych pozyskała zewnętrzne środki finansowe na realizację zadania obejmującego budowę nowoczesnej stołówki szkolnej/jadłodajni. Inwestycja ta odpowiada zarówno na rosnące potrzeby żywieniowe uczniów, jak i na standardy wynikające z obowiązujących przepisów prawa oświatowego oraz przepisów sanitarno-epidemiologicznych. Projekt zakłada nie tylko zapewnienie odpowiedniego zaplecza kuchennego i jadalnianego, ale także adaptację części pomieszczeń szkolnych do nowej funkcji, przy jednoczesnym zachowaniu pełnej funkcjonalności istniejącej infrastruktury edukacyjnej.

W tym kontekście dalsze zajmowanie przez bibliotekę publiczną przestrzeni szkolnej - koliduje obecnie z nadrzędnym interesem uczniów szkoły podstawowej. Dyrektor, jako osoba odpowiedzialna za realizację obowiązku szkolnego, zapewnienie uczniom bezpiecznych, higienicznych i ergonomicznych warunków kształcenia oraz prawidłowe zagospodarowanie przestrzeni edukacyjnej, działał w granicach i na podstawie przepisów prawa, a jego decyzja wynika bezpośrednio z troski o dobro dzieci oraz efektywne wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na rozwój placówki.

Trzebnice

Dyrektor Szkoły Podstawowej im. Władysława St. Reymonta w Trzebnicach złożył formalne wypowiedzenie dotychczas obowiązującej umowy nieodpłatnego użyczenia pomieszczenia, w którym funkcjonowała filia Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie. W uzasadnieniu tej decyzji wskazano jednoznacznie na pilną potrzebę odzyskania przestrzeni dydaktycznej, wynikającą z narastającego deficytu pomieszczeń w budynku szkoły, a także z konieczności przeprowadzenia niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych, które mają kluczowe znaczenie dla zapewnienia dzieciom właściwych warunków socjalnych i edukacyjnych.

Decyzja ta została uzasadniona potrzebą zabezpieczenia miejsca dla Punktu Przedszkolnego z miejscowości Żabice, który z uwagi na rosnące potrzeby edukacyjne oraz koszty funkcjonowania w dotychczasowej lokalizacji musi zostać przeniesiony do szkoły macierzystej.

Każdego roku koszty utrzymania Punktu Przedszkolnego w Żabicach rosną niezależnie od liczby dzieci uczęszczających. Pomieszczenia, z uwagi na przepisy sanitarne, BHP i zapotrzebowanie na energię ciepłą, muszą być odpowiednio dostosowane. W roku szkolnym 2024/2025 zapisanych zostało 12 dzieci, jednak rzeczywista średnia miesięczna frekwencja, w przeliczeniu na jedno dziecko, była znacznie niższa:

- wrzesień 2024 – 8,56
- październik 2024 – 5,48
- listopad 2024 – 6,42
- grudzień 2024 – 4,05
- styczeń 2025 – 6,33

Dodatkowo, tylko troje z dwunastu dzieci nie posiada starszego rodzeństwa uczęszczającego już do szkoły w Trzebnicach, co wskazuje na zasadność zorganizowania jednego, wspólnego zaplecza edukacyjnego i opiekuńczego.

Kwestie organizacyjne dodatkowo przemawiające za integracją lokalizacji:

- problemy kadrowe i potrzeba elastyczności w zakresie zastępstw,
- realizacja projektów edukacyjnych wymagających mobilności nauczycieli i dzieci,
- wydarzenia okolicznościowe, spektakle i koncerty odbywające się w szkole, które zmuszają rodziców do dowożenia dzieci z punktu przedszkolnego.

Wskazać również należy, że brak możliwości dalszego funkcjonowania filii w dotychczasowym miejscu nie znajduje rozwiązania alternatywnego w strukturze gminnej – świetlica wiejska w Trzebnicach, administrowana przez Regionalne Centrum Kultury w Chocianowie, nie spełnia wymogów lokalowych, technicznych ani sanitarnych niezbędnych do prowadzenia działalności bibliotecznej w standardzie określonym przepisami rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania bibliotek publicznych.

W związku z powyższym, kontynuowanie działalności filii bibliotecznej w Trzebnicach w warunkach zgodnych z wymogami prawa, bezpieczeństwa użytkowników i jakości świadczonych usług nie jest możliwe, co czyni decyzję o likwidacji tej filii racjonalną oraz uzasadnioną.

Parchów

W odniesieniu do Filii Biblioteki w Parchowie, Dyrektor Szkoły Podstawowej – kierując się obowiązkiem zapewnienia uczniom bezpiecznych, komfortowych i zgodnych z wymogami prawa warunków do nauki oraz wypoczynku oraz koniecznością odzyskania pomieszczenia dotychczas użytkowanego jako filia Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie złożyła oficjalne wypowiedzenie porozumienia w sprawie użyczenia pomieszczenia dla Biblioteki.

Decyzja ta została poprzedzona analizą sytuacji demograficznej i organizacyjnej szkoły. W roku szkolnym 2025/2026 i 2026/2027 planowany jest znaczny wzrost liczby uczniów w klasach I–IV, co bezpośrednio przekłada się na zwiększone zapotrzebowanie na sale lekcyjne oraz przestrzeń świetlicową. Budynek szkoły w Parchowie, posiadający ograniczone możliwości rozbudowy i adaptacji, wymaga maksymalnego wykorzystania dostępnej powierzchni użytkowej. W tym kontekście pomieszczenie po filii bibliotecznej musi zostać zaadaptowane na cele dydaktyczne lub opiekuńczo wychowawcze – w szczególności jako sala lekcyjna lub świetlica.

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo oświatowe oraz aktami wykonawczymi w zakresie warunków technicznych i sanitarnych, szkoła zobowiązana jest do zapewnienia uczniom odpowiednich warunków

lokalowych, w tym: właściwej powierzchni przypadającej na jednego ucznia, właściwej wentylacji, dostępu do światła dziennego, a także ergonomii i bezpieczeństwa. Pozostawienie wspomnianego pomieszczenia w dotychczasowej funkcji bibliotecznej uniemożliwiłoby dyrekcji szkoły spełnienie tych wymogów.

II. Alternatywa w postaci bibliotek szkolnych oraz działania kompensacyjne

W każdej z trzech miejscowości, w których dotychczas działały filie Biblioteki Publicznej, funkcjonują biblioteki szkolne, które zapewniają dostęp do lektur obowiązkowych, literatury dziecięcej i młodzieżowej oraz materiałów dydaktycznych. Tym samym, uczniowie nadal będą mieli zapewniony podstawowy dostęp do zasobów czytelniczych. Wyposażenie oraz księgozbiór bibliotek szkolnych jest sukcesywnie uzupełniany o nowości czytelnicze poprzez udział placówek w programach kierowanych do szkół, w tym w Narodowym Programie Rozwoju Czytelnictwa.

W przypadku zaistnienia realnej potrzeby oraz odpowiedniego zapotrzebowania społecznego, istnieje możliwość wdrożenia w przyszłości rozwiązania w postaci mobilnej biblioteki (bibliobus) lub systemu zamówień książek

z dowozem, który mógłby funkcjonować cyklicznie (np. raz w miesiącu). Zwrócić należy także uwagę, że na dzień dzisiejszy w kraju obowiązuje drugi stopień alarmowy Bravo w związku z utrzymującym się zagrożeniem terrorystycznym. Oznacza to utrzymanie zakazu wstępu osób postronnych na teren szkół i placówek oświatowych, co rzutuje na realne ograniczenie działalności filii Biblioteki.

III. Kierunek rozwoju Biblioteki

Obecnie najaktywniej funkcjonującą i najlepiej wykorzystywaną filią Biblioteki Publicznej jest placówka zlokalizowana w Chocianowie (obecnie przy ul. 3 Maja 2), która:

- prowadzi systematyczne zajęcia dla najmłodszych,
- realizuje cykliczne działania animacyjne i edukacyjne w przedszkolach,
- aktywnie uczestniczy w wydarzeniach kulturalnych i społecznych organizowanych przez instytucję.

W związku z planowanym przeniesieniem tej filii do nowego obiektu dworca kolejowego, zasadne i celowe jest utworzenie tam nowoczesnej, multimedialnej przestrzeni bibliotecznej, z wyraźnie wyodrębnioną strefą dla dzieci i młodzieży. Tego typu rozwiązanie umożliwi nie tylko kontynuację dotychczasowych działań, ale przede wszystkim ich intensyfikację oraz znaczące rozszerzenie oferty o regularne zajęcia biblioteczno-edukacyjne prowadzone na miejscu – w komfortowych i dobrze wyposażonych warunkach, a nie – jak dotychczas – wyłącznie w placówkach zewnętrznych, takich jak przedszkola.

Podsumowanie

Likwidacja filii Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Chocianowie w miejscowościach Parchów, Trzebnice i Szklary Dolne wynika z szeregu obiektywnych i niezależnych od organizatora przestanków, w szczególności:

- braku możliwości dalszego korzystania z dotychczasowych lokali wskutek wypowiedzenia umów i porozumień,
- priorytetowych konieczności dostosowania przestrzeni lokalowych do podstawowych potrzeb edukacyjnych i opiekuńczych dzieci w placówkach oświatowych przez ich zarządców,
- funkcjonowania alternatywnych punktów dostępu do książek w postaci bibliotek szkolnych,
- realnej i długofalowej perspektywy rozwoju centralnej biblioteki w Chocianowie, z planowaną nowoczesną przestrzenią w obiekcie dworca.

Uchwała ta, choć podejmowana w poczuciu społecznej odpowiedzialności, ma na celu racjonalizację i optymalizację sieci bibliotecznej, zapewniając jednocześnie efektywność ekonomiczną oraz rozwój usług bibliotecznych na miarę XXI wieku.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609) do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek.

Zgodnie z art.13 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2393) organizator może dokonać połączenia, podziału lub likwidacji biblioteki i jest obowiązany na 6 miesięcy przed dniem wydania aktu o połączeniu, podziale lub likwidacji biblioteki podać do publicznej wiadomości informację o swoim zamiarze wraz z uzasadnieniem. Obowiązek ten dotyczy również zmiany statutu biblioteki w części dotyczącej zakresu działania i lokalizacji filii oraz oddziałów. Jednocześnie ustawa nakłada na organizatora biblioteki, w przypadku likwidacji filii, obowiązek zaciągnięcia opinii jednostki sprawującej nadzór merytoryczny nad działalnością biblioteki, którą jest Dolnośląska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu.